

ÖTTEVÉNY

TELEPÜLÉSKÉPI

ARCULATI

KÉZIKÖNYV

2017

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés, köszöntő

2. Öttevény község történeti áttekintése

3. Örökségünk

Helyi egyedi védelem

Zöldterületek, táji és természetvédelmi területek

4. Eltérő karakterű területek lehatárolása

Történeti falu – útmenti karakter

Családi házas karakter

Gazdasági-ipari karakter

Természetközeli karakter

5. Építészeti útmutató – ajánlások és jó példák

Ajánlások új építés, bővítés, átalakítás esetére

Ajánlások gazdasági-ipari épületek kialakításához

Ajánlások zöldfelületek kialakítására

Ajánlások közterületek egységes arculati kialakításához

Ajánlások cégérek, reklámfeliratok, hirdetémények kialakítására

BEVEZETÉS

1

A kézikönyv segítség kíván lenni: a település bemutatásával, az értékek megismertetésével, és útmutató résszel tárja fel az épített környezet adottságait. Megismerteti az olvasót Öttevény építészeti értékeivel, hogy olyan házat tudjon építeni, ami a település képéhez illeszkedik és az építtetőjét valódi büszkeséggel töltheti el. Továbbá lehetőséget kínáljon a településre tervező építészeknek, hogy a hely és a kontextus megismerésével településképbbe illő, de az adott kor magas színvonalán megjelenő épületeket tervezhessenek.

Az ajánlások nem kötelező jellegűek, a céljuk nem a tervezési szabadság megkurtítása, uniformizálása, hanem éppen a valós értékek megismertetése, a sokféle izgalmas lehetőség feltárása.

A kézikönyv nem egy merev lezárt egész, hanem a hozzászólást és változtatást lehetővé tevő dokumentum, ahogy a település története sem befejezett, hanem folyamatosan továbbíródik. Ezért ha újabb szép ház épül, az bekerülhet, sőt be is kell, hogy kerüljön a kézikönyvbe, így büszke lehet rá az épület építtetője, tervezője, kivitelezője és a település egyaránt.

Az útmutató nem tartalmazza és nem helyettesíti a hatályos jogszabályokat és előírásokat. A tervezés során mindig figyelembe kell venni a településre érvényes rendezési terv és településképi rendelet előírásait.

KÖSZÖNTŐ

Kedves Olvasó!

....Te, aki életednek új meghitt otthont, tevékenységed kibontakoztatására alkalmas helyet keresel,

....és Te, aki eddigi életedet övező megkopott vagy épp kinőtt falak megújítását, a változás irányait próbálsz meghatározni,

kérlek vess néhány pillantást ezen kézikönyvre.

Nem más e kézikönyv, mint meleg invitáló szó, a vándor asztallal kínálása, a marasztalás reményével született pár gondolat azokról, akiknek asztalánál ülsz, akik között otthonra kívánsz lenni.

A kövek nyelvén szól, mert építeni jöttél. A kőből, amivel házad építed, fal és kapu egyaránt építhető. Akkor válassz minket otthonod színhelyéül, ha kapud előbb építed, mint kerítésed falait. E könyv abban segít, hogy életed e műve az itteni életek művébe, mint rész- az egészbe illeszkedjék, hogy kapudat s vele szándékaid valamennyien felismerjük.

És szól e könyv a már közöttünk élőknek, akiknek életében a falakat mozdító változás ideje elkövetkezett. Nem kér mást, mint körültekintést. Tisztán látását, megelevenítését annak, amit a hétköznapi megszokása már szürke képpé merevített. A körülöttünk lévő tér, táj, épület üzeneteiben segít olvasni e könyv, hogy a változásnak, amelyre készülsz, iránya legyen; irány, amely a kiindulásnak és megérkezésnek ez értelem fényében izzó kapcsolata.

TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉSE

Öttevény a történeti-földrajzi Tóköz területén, a Mosoni-Duna jobb partján és a Rábca folyó kiöntése között helyezkedik el, Győrtől 14 km-re nyugatra. Nevét a történeti irodalom és hagyomány szerint valószínűleg a Mosoni-Duna és a Rábca folyó szigetei és kiöntések által idehozott hordalékoktól, öttevénytől nyerte. Sokáig Öreg-Öttevénynek is hívták.

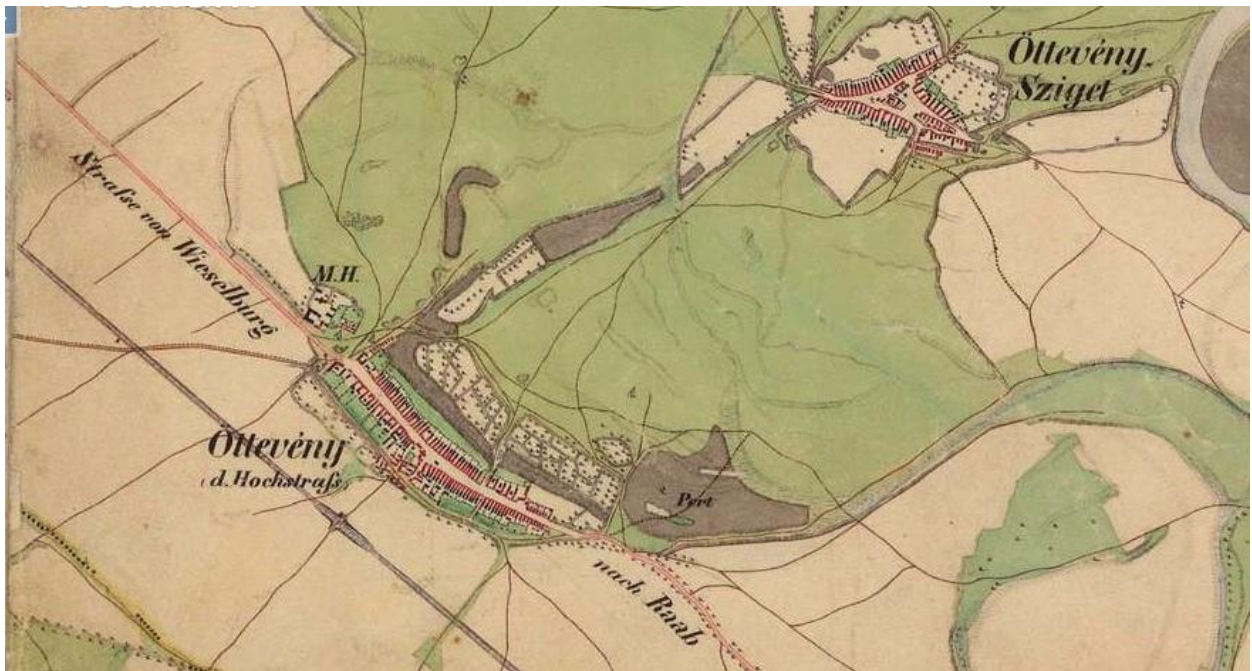
Legrégebbi okleveles említése 1321-ből származik, amikor „Villa Wetewjn”, más változatban „Villa Vuthevin” néven szerepel. 1379—ben már a Tóköz és a Szigetköz legnagyobb birtokos családjának, a Héderváryaknak a birtoka. 1421-ben Zsigmond király egyik okleve „Eyteven” néven említi, mint a Héderváryiak a birtokát. 1481-ben a falu a Szentgyörgyi grófoké. Az évszázadok során, hol a török hódoltság, később a császári seregek miatt a falut több ízben feldúlták, majd azt követően újjá építették.

A békés fejlődés 1711 után következik be. A 18. század elején az országos fontosságú postaút mentén a faluban már postamester tevékenykedett. Az 1784-1787-es első magyarországi népszámlálás alapján a falu lakossága 1036 fő és ebből 50 nemes származású. A település római katolikus temploma 1786-ban épült, míg az öttevényi iskola első említése 1792-ből ismert.

Első katonai felmérés – 1763-1787

A 19. század elején gróf Viczay és gróf Sándor családok voltak a település földesurai. A Viczay-Hédervály család megmaradt birtokrésze 1862-től özv. Földváry Miklósné tulajdona lett, aki itt szép, emeletes kastélyt emelt birtokán.

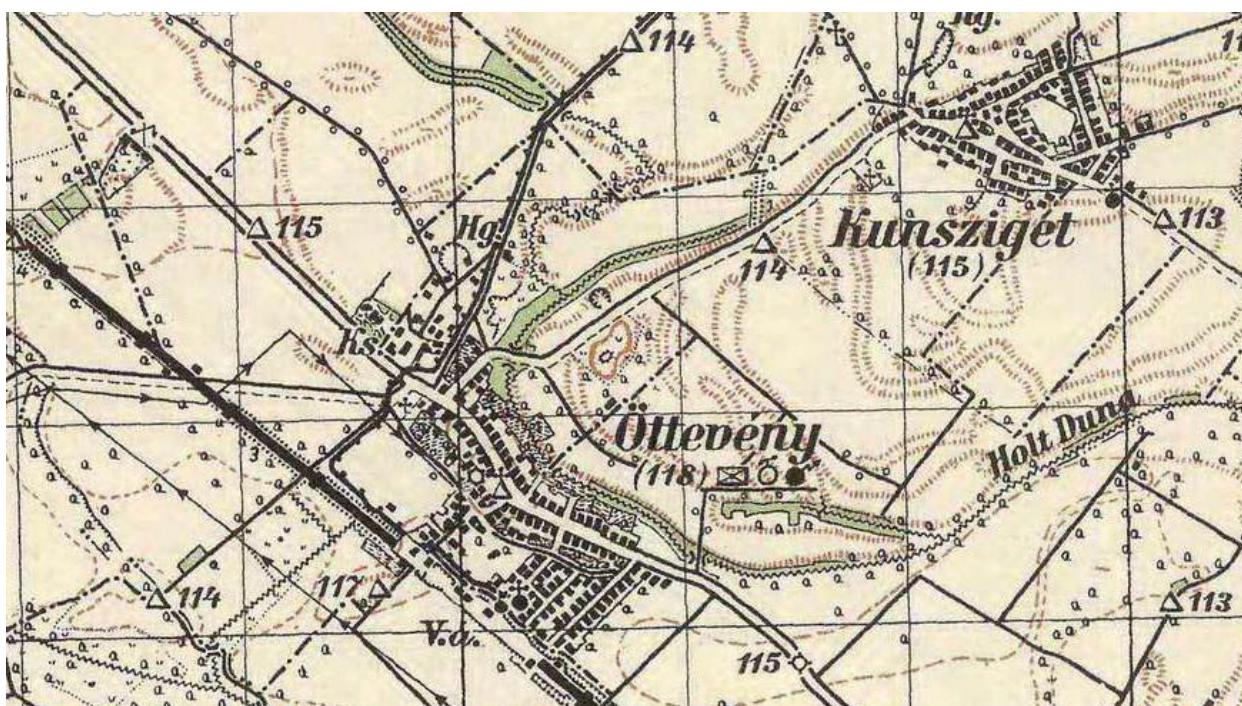

Második katonai felmérés – 1806-1869

A község fejlődése 1867 után vett nagyobb lendületet. A 19. század végétől kezdve a lakosság lélekszáma folyamatosan növekedett. 1800-as évek végére a falu körjegyzőségi székhely lett, rendelkezett posta és táviró hivattal, valamint vasútállomással is. A társasági, közösségi élet is megélénkült a településen. Önkéntes tűzoltóegylet, ipartársulat, olvasókör, dalosegylet, polgári kör, polgári lövészegylet fogta össze a falu lakosságát. Ekkoriban a faluban 190 ház állott.

A két világháború itt is, mint mindenütt érzékenyen érintette a lakosságot.

1929-ben évben megépül a faluban az evangélikus templom, a falu lakossága ezen évben 1819 főt tett ki.

Katonai felmérés - 1941

A falu életétét fejlődését minden korszakban meghatározta az a tény, hogy a települést az ország egyik legfontosabb - az ország szívéét a nyugati határral összekötő, már a rómaiak idejében kereskedelmi és hadiútként szolgáló - útvonala szeli át. Ezen adottság, illetve Győr város közelsége a kereskedelmet tette a helyi gazdaság erősségévé. E mellett a kedvező éghajlati és talajviszonyoknak köszönhetően a mezőgazdaság – elsődlegesen a gabona és zöldségfélék termesztése - szintén a kezdetektől fogva éllette, formálta a település életét, arculatát.

A község a rendszerváltásig községi tanács székhelye volt, ma önálló Polgármesteri Hivatallal rendelkező település.

1967-ben megépült az új iskola, amely 2001-ben jelentős bővítésen felújításon esett át. 1985-ben a faluház épülete, melyben helyet kapott, a házasságkötő-terem, egy rendőrőrs, a gyógyszerész, az orvosi rendelők és még szolgálati lakások is. 1986-ban kiépült a vezetékes ivóvíz- és szennyvízhálózat, lakossági hozzájárulással. 1993-ban új tornacsarnokkal bővült az iskola, még ebben az évben megnyitotta kapuját, sajnos már nem a falu tulajdonaként a megújult Földváry-Kastély, mely szállodaként üzemel azóta is.

A következő években is jelentős fejlődésen ment keresztül a falu, a középületek külső arculata megújult, játszóterek épültek, a sportpálya megszerült, öltözője felújításra került, az utcák 90 %-a új aszfaltszőnyeget kapott. 2009. évben az óvoda átalakításával önálló bölcsőde jött létre, amely 2017-ben új szárnyal bővült. A településen a régi mozi épületének átalakításával, felújításával új közösségi tér, multi funkciós szolgáltató ház került kialakításra.

Győr város, és a térség iparának dinamikus fejlődése a település lélekszámának gyors növekedését eredményezte. Az elmúlt két évtizedben új utcák nyíltak, amely lehetővé tette a fiatal korosztály letelepedését, illetve a vidéki életformát választó városi lakosság számára nyújtottak otthonteremtési lehetőséget. Ennek köszönhetően Öttevény lakosságszáma már meghaladja a 3000 főt.

Jellemző épületkarakterek a településen:

A korabeli kataszteri térképek alapján Öttevény történeti települése a mai Fő utca, Miklósi út, Leneskerti utca, Templom utca, Szabadság utca, Táncsics utca, Munkácsy utca, Zrínyi utca, Petőfi Sándor utca és Hunyadi János utcákból állt. A korai településmag a templom körül, illetve a mai Fő utca, Templom utca, Szabadság utca és Munkácsy utca vonalában alakult ki. A területen a hagyományos településszerkezetet, telekstruktúrát a területen a ma is jellemző oldalhatáros beépítés határozza meg. A területen jellemzőek a magastetős nyeregtetős, konytyolt épületek.

Az 1950-90-es évek épületei is már többféle megoldással épültek, zömében cserépfedésű sátor-, nyeregtetős változatú földszintes házak, de néhány manzárdtetős, illetve többszintes lakóépület is megtalálható. Az újabb építésű lakóházak is nagyon eltérőek anyaghasználatban, tömegelrendezésben, szintmagasságban és stílusban is.

A településen megtalálhatóak a közelmúltban lapos hajlásszögű tetővel létesült, nagy alapterületű földszintes épületek, ugyanakkor egy-egy mediterrán stílusú és hagyományos nyeregtetős új épület is található. A településen jellemzően vegyes az utcakép.

A TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ ÉPÍTÉSZETI, MŰEMLÉKI, TÁJI ÉS TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

A településen található értékes épületállomány illetve egyéb építmények értékőrző megtartása érdekében helyi védelem biztosítása szükséges. A helyi egyedi védelem lehetőséget ad a településképet meghatározó – műemléki védelettséggel nem rendelkező – épületek, szakrális emlékek megóvására, megőrzésére, mivel jellegük kifejezi a község múltjának sajátosságait, hagyományait, kultúráját.

Védelmük a község lakói és leendő lakói számára rendkívül fontos.

(A nyilvántartott egyedi tájértékek teljes listája a kézikönyv mellékletében olvasható.)

Építészeti örökségünk

Katolikus Templom

A településen egyedi országos védetségű műemlék a barokk stílusú 18. században épült római katolikus templom, amely a Fő úton található.

Az épületet többször felújították, illetve a faluban 1849-ben pusztított tűzvészben keletkezett sérülések miatt újjáépítették. A tűzvész oka egyházi jelentések szerint véletlen tüzeset volt bár az a monda is járta, hogy a templomot németek gyújtották fel. A templomban található három harang közül 1934-ben öntötték és szentelték fel az úgynevezett "Hősök harangját", melyen a háborúban elesett hősök nevei olvashatók. A második világháború eseményei két harangtól fosztották meg a templomot. Az elvitt két harang helyére a hívek közössége és a plébánia 1992-ben a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére egyet újraöntetett. A közösségben három vallásos egyesülés működik: Oltáregyesület, a Rózsafüzér- és az Örökimádás Társulat. A templom és környezete legutoljára 2013-14 évben felújításra került. A templom oldalfalán egy szép "Trianoni emlékfá" látható Bognár Pál volt öttevényi fafaragó munkája. Ugyancsak a külső falfelületen egy márvány emléktáblával emlékeznek meg a katolikus hívek volt plébánosokról Maráz Lajosról, aki az 1956 forradalom és szabadságharc egyik áldozata volt.

A római katolikus templom környezetéhez tartozó terület műemléki környezeti védelmet élvez.

Kastély

A település emblematikus épülete. Földváry Miklós báró építette feleségének 1870-ben. Az „úrilaknak” készült épület – amelyet később kastéllá bővítettek - ezután Földváry Miklós lánya, Földváry Valéria tulajdonába került, aki 1895-ben férjhez ment gróf Csáky Károlyhoz (1873-1945). A rendszerváltást követően a kastély több tulajdonosváltáson ment keresztül. 2009-ben a neobarokk stílusban felújított épület újra megnyitotta kapuit és kastélyszállóként a Chateau Földváry nevet kapta.

A kastélyszálló épületét nagy kiterjedésű angolpark övezi.

Vasútállomás és környezete

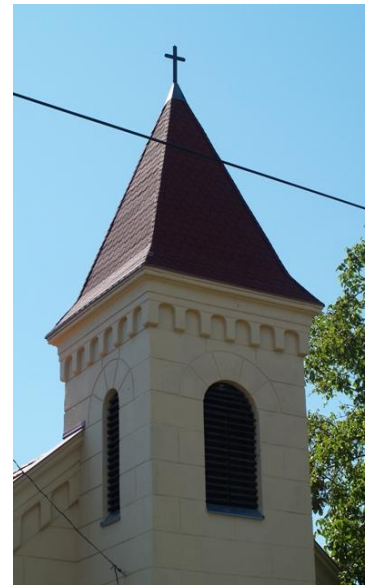
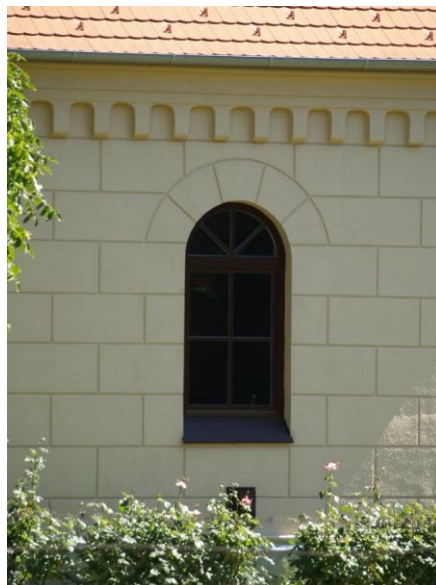
A vonattal érkezők a vasútállomás környékén több értékes épülettel találkozhatnak. Az állomás, az evangélikus templom, illetve a Dózsa utcai villaépület együttese, a település déli kapuja.

Az állomás épülete tagolt, kötött szimmetriájú, kétszintes, kétirányban oldalszárnyal rendelkező, vakolat architektúrával épült. A századfordulós vasúti építészet tipikus eleme. Jellemző a díszített homlokzat, valamint a főhomlokzat közepén megjelenő kör alakú nyílás, padlásablak motívum.

Felújítása az eredeti állapot szerint lehetséges, külön figyelmet fordítva a homlokzati részletek épülethez illő kialakítására pl. óra, feliratok, valamint nagy gondot kell fordítani a környezet – zöldterület, virággyásók, utcabútorok – esztétikus kialakítására is.

Evangélikus templom

Villaépületek

A településen a Fő utcában illetve a Dózsa György utcában találhatóak historizáló, vakolatdíszítéses kispolgári háztípusok, villaépületek.

Az lakóépületek architektúrája, homlokzati díszítéseik értékesek, építéskori karakterük megőrzése, vagy visszaállítása elemi érdek.

Mohl malomépület

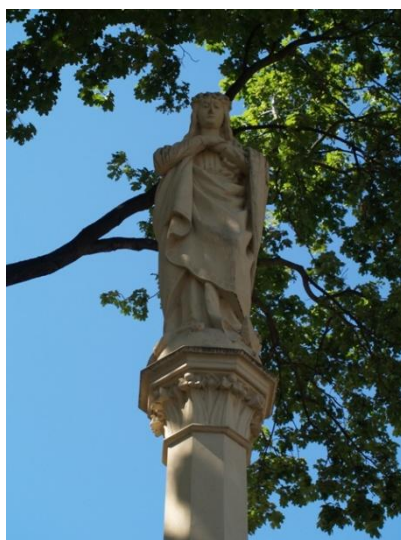
A malom épülete emeletes, klinkertéglás bauhaus stílusban épült fel. 1908-ban Mohl Lajos építette. A területen elhelyezkedő utcafronti épület - amely eredetileg a malom volt - később étteremként működött.

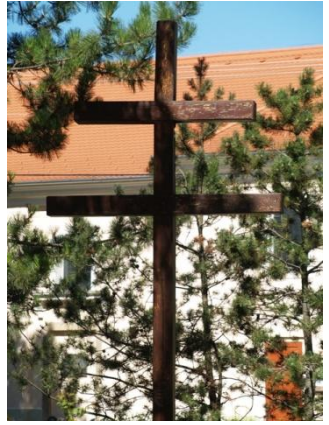
A század eleji mezőgazdasági épület jellemzői: 4 szint, nyeregtető, egyszerű tömeg, tiszta formavilág. A letisztult építészeti jelleg és kortalan karakter okot ad arra, hogy az épületet megőrizve egy fenntartható módon – valószínűleg funkcióját megváltoztatva pl. művésztelep – újra működhessen.

Szagrális emlékek, képzőművészeti alkotások, emlékek

Ötvenyben fontos értéket képviselnek a szagrális emlékek és emlékhelyek, melyek a hagyományok tiszteletén túl a hitéletnek fontos helyszínei. A keresztek, kapuk, táblák némelyike ősi ötvenyi családok adományai, így a közösségépítő és ápoló szereppel bírnak, a helyi identitást erősítik.

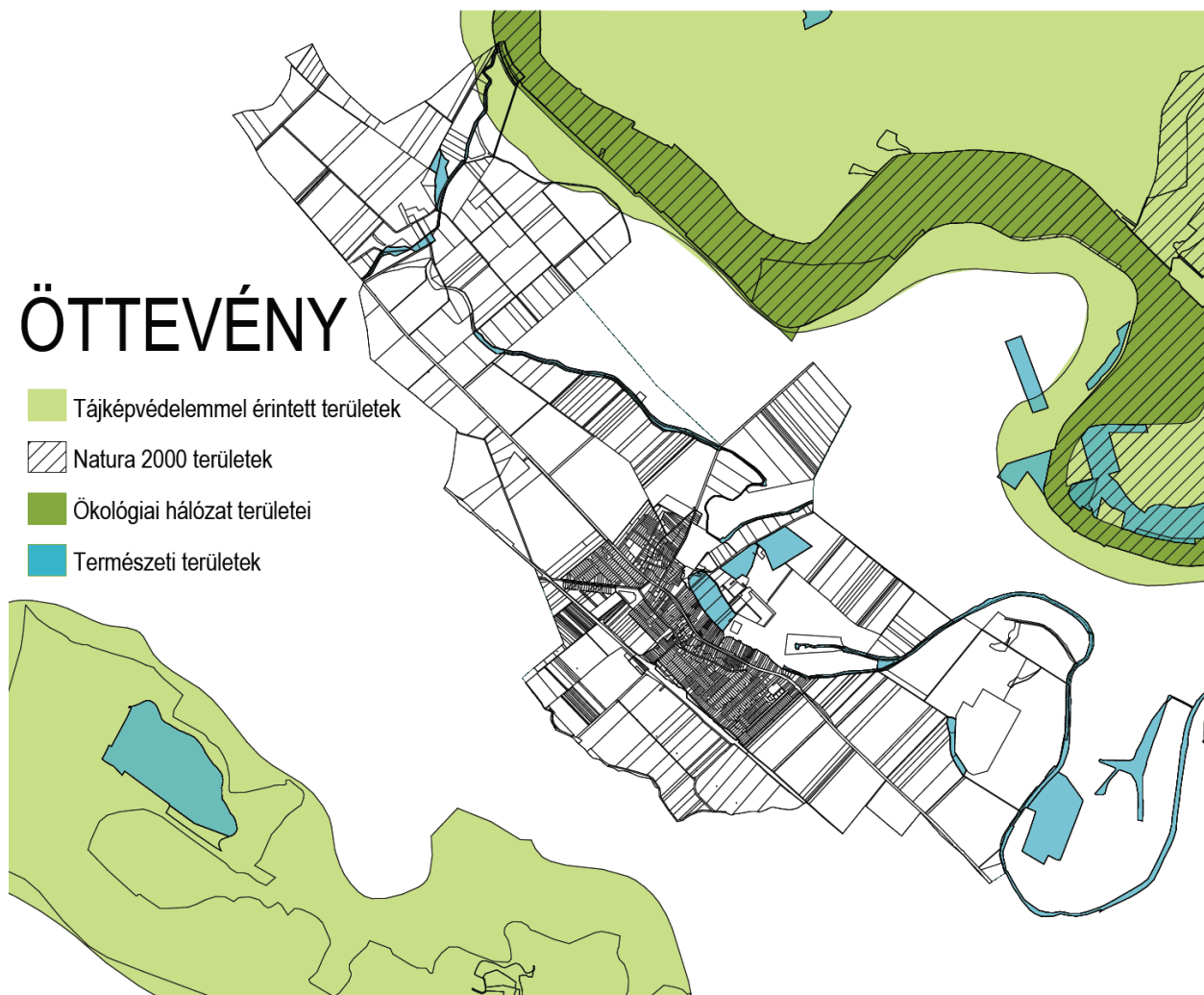
Zöldterületek, táji és természetvédelmi területek

Jellemző a külterületeken és a belterületek külterületekkel határos zónáiban a mezőgazdasági termőföldek, zöldsávok, véderdők, bányatavak körüli erdők, egyéb vízfelületek. Korlátozott mértékű használatuk a természeti környezet védelme mellett lehetséges. Az értékes fák, fasorok védelme kiemelten fontos.

A térkép a NATURA 2000 területeket, természeti területeket, az országos ökológiai hálózat övezeteit, a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő övezetek területeit ábrázolja. A település észak-nyugati részén lévő külterületek, azok használatakor tájképvédelmi jelentőségük miatt meghatározó területként javasolt kezelni.

ÖTTEVÉNY

ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

A TELEPÜLÉSKÉP ÉPÍTÉSZETI KARAKTERE

A fejezetben a településen már kialakult eltérő karakterek kerülnek bemutatásra, azok jellemzői, mind a telepítés, mind a formavilág, mind az alkalmazott anyagok vizsgálata szerint.

TÖRTÉNETI FALU – ÚTMENTI KARAKTER

A település történeti magját a Fő utca adja. Az utca kialakult településszerkezete, beépítési struktúrája, annak mentén épült védett és védendő értékek miatt a településrész karakterének megőrzése kiemelten fontos feladatunk.

Alapvető cél a régi értékek megmentése, a beépítés jellegének megőrzése az idős épületek felújításával, korszerűsítésével, illetve új épületek esetében a formavilág, az arányrendszer, az anyaghasználat felidézésével.

A településrész meghatározó eleme a katolikus templom, a hozzá csatlakozó park a védett és védendő szakrális elemekkel, a hivatali épület valamint a Földváry kastély és annak környezete.

KARAKTERJELLEMZŐK:

- A közműépítmények léptékükkel, tömegalakításukkal kitűnnek a lakóépületek közül, jellemzően két szintes épületek.
- Jellemzőek a hagyományos falusias az utcavonalra merőleges hosszanti, oldalhatárra épített beépítések .
- Az útmenti lakóépületek a kialakult településszerkezettől függően hol előkerttel rendelkeznek, máshol pedig az utcavonalra épültek.
- Jellemzően egyszerű tömegű épületek találhatók a területen, négyszög alaprajzú, sátor vagy nyeregvetős épületekkel.
- A magastetők hajlásszöge jellemzően 35-45° közötti, héjalásuk tekintve jellemzően cserépfedésűek, hornyolt vagy sajtolt agyagcserép, esetleg palafedés, újabban betoncserép és bitumenes zsindelel fedésűek.
- Homlokzat anyaghasználatát tekintve többnyire festett sima vakolat, vagy kőporos vakolat jellemző.
- Homlokzatok színei jellemzően világosak, meghatározók a fehér és a pasztellszínek.
- A Fő út mentén a kerítések, kapuk kialakítása többnyire tömör, ez a megoldás lehetőséget biztosít a nagy forgalmú út mentén a lakóépületek udvarának zártabb, biztonságosabb kialakítására.

CSALÁDIHÁZAS KARAKTER

A településen általában jellemző karakter.

Ebbe a kategóriába kerülnek az újonnan beépített, illetve sűrűbb beépítésű sorház jellegű lakóterületeket.

A település belterületének legkiterjedtebb területén a korban és stílusban eltérő épületek jellemzően földszintesek, tetőtér beépítésűek, de elvétve található emeletesek is. Általánosságban elmondható, hogy a különböző tömegű, stílusú, építészeti színvonalú épületek halmaza – köszönhetően az azonos léptéknek, a dús növényzetnek, többnyire rendezett összképet mutat.

Cél az újonnan beépülő területek rendezettségének fenntartása, építészeti minőségének fenntartása és emelése.

KARAKTERJELLEMZŐK:

- Ötvenéves településszerkezetét a hagyományos falusias az utcavonalra merőleges hosszanti, oldalhatárra épített beépítések jellemzik.
- Az épületek rendeltetését tekintve egy vagy kétlakásos épületek.
- Az épületek többnyire sátoztetős vagy nyeregtetős kialakításúak, jellemző még a magastetős tetőtérbeépítésű épületek.
- A magastetők hajlásszöge jellemzően 35-45° közötti, héjalásuk tekintve jellemzően cserépfedésűek, hornyolt vagy sajtolt agyagcserép, esetleg palafedés, újabban betoncserép és bitumenes zsindegy fedésűek.
- Homlokzat anyaghasználatát tekintve többnyire festett sima vakolat, vagy kőporos vakolat jellemző.
- Homlokzatok színei jellemzően világosak, többnyire fehér vagy pasztellszínűek.
- A homlokzaton alkalmazott díszítőelemek a régebbi házaktól – pl. ablakkeretezés - eltekintve nem jellemzőek.
- Nyílászárók anyaga jellemzően fa, de a korszerűsítések során megjelentek a műanyag nyílászárók is.
- A csapadékelvezetés jellemzően függőereszcsatorna.
- Jellemző a településre a kerítések kialakítása, jellemzően alacsony lábazatú, tömör pilléres, áttört mezős kialakítású. (fémrácsos, rácsos-díszítés, farácsos, fabetétes)
Magasságuk változó 1,20-1,80 méter.

GAZDASÁGI-IPARI KARAKTER

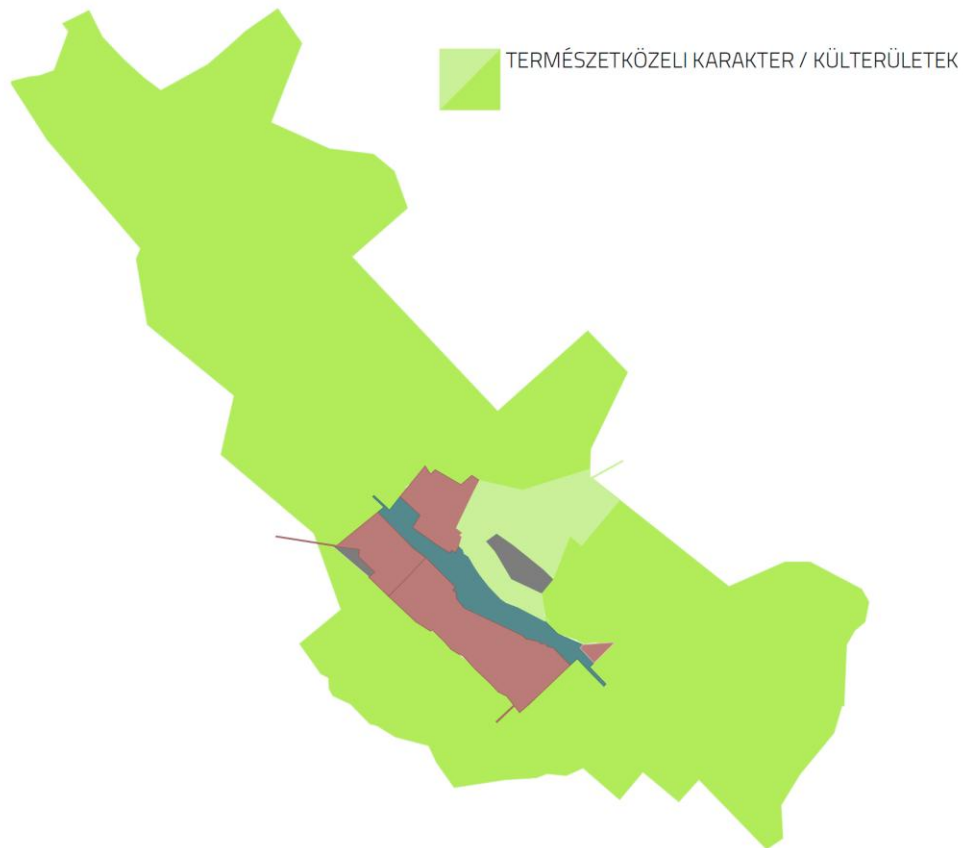
Ebbe a karakterbe kerülnek a gazdasági tevékenységet folytató telephelyek, gyártással foglalkozó üzemek.

KARAKTERJELLEMZŐK:

- Az épületek jellemzően földszintesek a funkciónak megfelelő belmagassággal. A telephelyhez kapcsolódó adminisztratív épületrészek maximum kettő szintesek.
- Jellemző az alacsony hajlásszögű, vagy lapostetős kialakítás.
- Nincs homlokzatszíntés, általában egyszínű homlokzatburkolattal ellátott építőlemez, vagy vakolt felületűek.
- Szabadonálló elhelyezés jellemző.
- Technológia által meghatározott épületmagasság jellemzi.

TERMÉSZETKÖZELI KARAKTER – KÜLTERÜLETEK

Jellemzően egybefüggő, viszonylag nagy kiterjedésű zöldfelületet alkotó területek, melyek alaprendeltetésükön túl rekreációs vagy kondicionáló zöldfelületi elemként is megjelennek.

A fenti területeken túl a beépített és beépíthető településrészeket az egyéb külterület veszi körül, ahol elsősorban a mezőgazdasági művelés, a környező erdőségek és a természetvédelmi tényezők játszanak meghatározó szerepet.

ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

ÁLTALÁNOS ELVEK

ÚJ ÉPÍTÉS, BŐVÍTÉS, ÁTALAKÍTÁS ESETÉRE

A jó példákat célszerű megfogadni, így biztosítható, a település értékeinek megőrzése, utcaképi sajátosságok, jellegzetességek fennmaradása. Aki olyan házat szeretne építeni, amely esztétikai megjelenésében, építészeti minőségében mérték és értékteremtő, nem hagyhatja figyelmen kívül a környezeti adottságait.

Első lépésként, már a telekvásárlás előtt érdemes építésszel konzultálni. A kiszemelt telek és környezetének adottságait jóelőbb megismerni, illetve tisztázni a szándékot, nehogy a tervezés közben derüljön ki, hogy az építtető által elképzelt épület nem, vagy csak kompromisszumok árán valósítható meg.

Fontos, hogy új épületek építése esetén mindig az adott kor jó építészeti színvonalán, harmonikusan illeszkedjenek a település utcaképehez. Összességében elmondható, hogy Öttevényen leginkább egyszerű tömegű, letisztult stílusú házakkal lehet a hagyományos településképet tiszteletben tartó, azt érzékenyen folytató házakat építeni.

TÖRTÉNETI FALUKÖZPONT ÉS ÚTMENTI TERÜLETEK

- A korai településmag területén őrizzük meg a településrész értékeit, a kialakult telekstruktúrát, a oldalhatáros beépítési módot, a kialakult tetőformákat, az értékes tornácos és kispolgári épületeket.
- Tartsuk meg a területen az épületek és a kertek kialakult arányait, az utcakép meghatározó elemeit.

Jó példa útmenti épület felújítására

CSALÁDIHÁZAS TERÜLETEK

- Illeszkedjünk az utca beépítéséhez, a tetők hajlásszögéhez, a párkánymagassághoz!
- Egyszerű épületeket alakítsunk kis, a homlokzaton világos, a szomszédos épületekhez illeszkedő színeket használjunk!
- A 2017-ben még beépítetlen területeken az új utcákban kerülni kell az általánosan elterjedt kis hajlású tetőszerkezeteket! Az alacsony hajlásszögű sátor, illetve töredezett alaprajzból adódóan bonyolult, kis hajlásszögű kontyolt tetővel fedett házak tájidegenek Magyarországon. Ezen területek esetében a történeti – és családi házas településrészekre vonatkozó ajánlásokat kell követni.

TÖRTÉNETI FALUKÖZPONT ÉS ÚTMENTI TERÜLETEK

CSALÁDIHÁZAS TERÜLETEK

A történeti faluközpont és a családi házas területek hasonló jellegük kialakítása miatt a telepítésre, homlokzat és tömegformálásra vonatkozó ajánlásokat együttesen kezeljük. Az egyes területrészekre vonatkozó egyedi ajánlásokat külön jelezzük.

TELEPÍTÉS

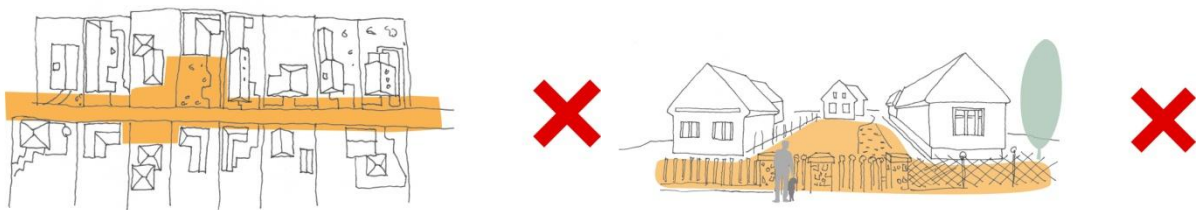
Ötvenyven az épületek telken belüli elhelyezkedése jellemzően oldalhatáron álló, az utca vonalára merőlegesen telepített.

- A nem utcára merőlegesen telepített, nagy mértékben hátrahúzott családi házak kialakítása nem javasolt.
- A családi házak telepítése akkor megfelelő, ha az épület a telek utcafronti vonalával párhuzamos, illetve a telek utcafronti részéhez közelebb kerül elhelyezésre, így marad mögötte hely a védett kertrész minél alkalmasabb kialakítására.
- Kerülendő a melléképületek utcafronti telepítése.
- Az új beépítésű területeken tervezett épülettel is a már ott álló épületekhez illeszkedjünk. Az épületet a szomszédos épületek építési vonalán helyezzük el, így kellemes lesz az utcakép, a szép előkertek látványa egységes hatást ad.
- Tartsuk meg a területen kialakult beépítés ritmusát, a garázst az oldalkert felől nyissuk meg.

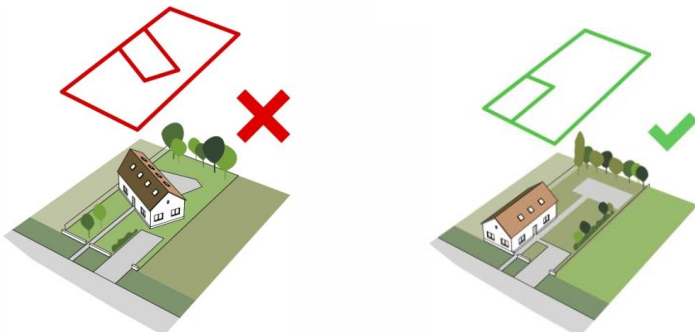
Az utcafronttól egyenlő távolságra lévő épületek egységes nyugodt ritmusú képet adnak.

Egységes utcakép létrehozása egyenlő távolságra lévő épületekkel lehetséges. Hátra húzással megtöri az utca ritmusát.

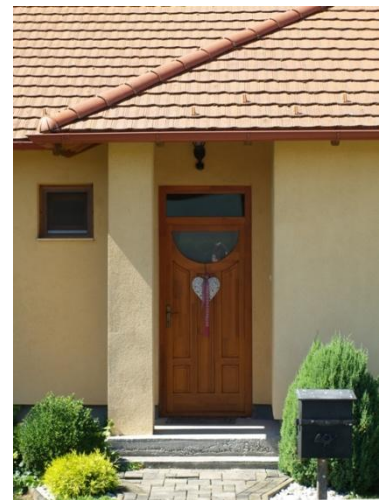
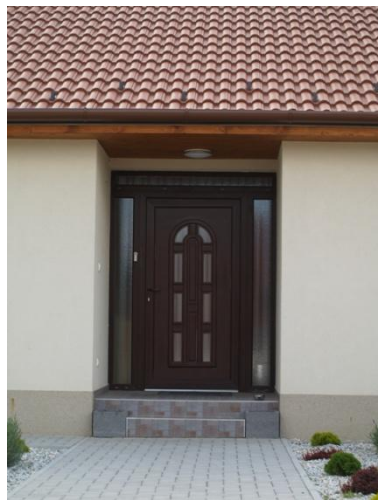
Az újonnan kialakuló településrészekben jellemző a szabadonálló beépítés is, ahol jellemző az utcával párhuzamos, vagy merőleges telken belüli elhelyezkedés is. Ez esetben nem elfogadható az utca vonalától elforgatott telepítés.

Hangulatos utcakép, jó arányú, egymáshoz illeszkedő épületekkel

- Mértékletes tömegformálás javasolt!
- Kerüljük az öncélú tetőfelépítményeket!
- Az előtető kialakítása során törekedjünk azt az épület tömegformálásával egységesen kialakítani, kerüljük a nehezen kezelhető az utólagos, vagy utólagosnak tűnő megoldásokat.

Helyi jó példák előtetők kialakításához

- Mellőzük a bonyolult csomópontokat!
- Az épületek párkánymagassága a területen közel azonos, ehhez igazodjuk, esetlegesen magasabb párkánymagasságú épületrészeket a hátsó oldalon helyezzük el.
- A ma épülő lakóházak jellemzően földszintesek. Amennyiben emeletes részt is építünk, azt az épület utcától távol eső részére tervezzük.

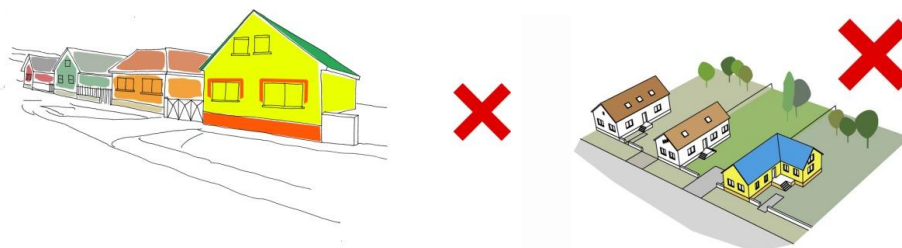
HOMLOKZATSZÍNEZÉS, ANYAGHASZNÁLAT

Településen használt jó példák az egyszerű, természetes szín és anyaghasználat kialakításához:

- Természetes építőanyagok alkalmazása javasolt
- Homlokzati színezés során lehetőség szerint egy szín alkalmazása javasolt, színváltás csak ott történjen, ahol az épület homlokzati síkja megváltozik. (pl. ablakkeretezés)
A színeket mindig negatív sarokban váltsuk.
- Válasszunk fehér vagy világos földszínű pasztell színeket!
- Kerüljük az élénk, rikító homlokzatzfestéseket! A harsány színvilág Magyarországon nem szokásos, a megjelenő rózsaszín, lila, kék, zöld színek a kínálat kiszélesedéséből adódnak, de az utcaképet kedvezőtlenül befolyásolják.
- A helyi védelem alatt álló épületek esetében az épületenergetikai felújítás esetében a műanyag ablak alkalmazása kerülendő.

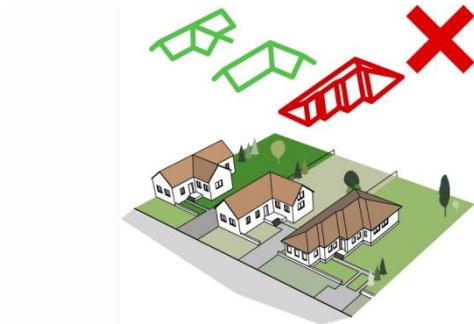
A természetes anyag és színhasználattal egységes településképet jön létre. Az eltérő kirívó színű épületek nem illeszkednek a meglévő házakhoz. Nem elfogadható a feltűnő és kirívó színhasználat, a rikító színű fémlemez fedés és burkolat.

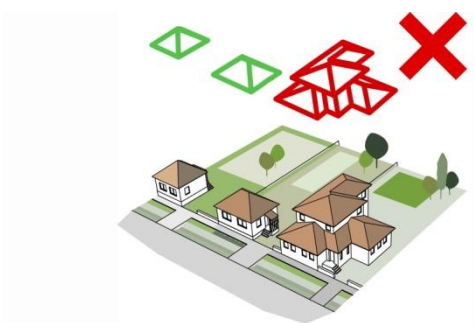
- Kerüljük a túlzottan tagolt összetett tetőidomokat az aránytalanul nagy tetőformákat!

- Amennyiben az építési telek körül kialakult egy nyeregvetős házakból álló utcakép, úgy oda ne tördelt tetőformájú épület kerüljön, hanem a szomszédokhoz hasonló nyeregvetős tetőformájú.

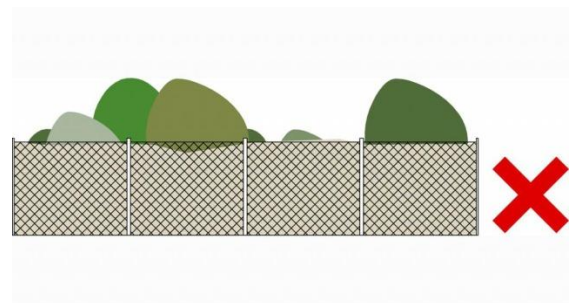
- Amennyiben az építési telek körül sátoztetős épületek állnak, úgy oda ne tördelt tetőformájú épület kerüljön, hanem a többi épülethez hasonló tömegű és tetőformájú.

- Ha a tetőtér beépítésre kerül, részesítsük előnybe a tetősíklakokat, a kiugró, nehezen kezelhető "kutyaház"-szerű tetőidomokkal szemben.

A kerítés alapvetően a telek területét választja el a közterülettől, de ugyanakkor kapcsolatot is teremt azzal. Kerítések esetében is beszélhetünk hagyományos megoldásokról mind anyaghasználat, mind pedig forma, kialakítás terén; ugyanakkor érvényre juthatnak a kortárs, modern megoldások is.

- Áttört, növényzettel kombinált kerítést létesítsünk!
- A Fő út mentén tömör kapuzat kialakítása javasolt.
- A kerítés és az épület anyag- és színhasználata legyen összhangban.
- Ne alkalmazzunk nád vagy műanyag hálós fedést!

Jó példák a településről a kerítések kialakításához

TOVÁBBI ÁLTALÁNOS ÉPÍTÉSZETI AJÁNLÁSOK

TORNÁCOK

A népi építészet még Öttevényen is megtalálható jellegzetes elemei a tornácos épületek. A tornác esőtől, széltől védő kellemes külső tér. A lakás sok funkcióját elláthatja, átmeneti tároló, pihenő tér. Új épület esetén is bátran alkalmazzuk az épülettel egy tetővel összefogott fedett teraszként! Ügyeljünk az arányokra, a tornác csak a régi parasztházak arányainak átvételével ad a településképhez illeszkedő megoldást!

ERKÉLYEK

Emeletes lakóépületek ma már ritkábban épülnek. Az erkély napjainkban jellemzően a többlakásos lakóépületek emeleti lakóinak biztosít kellemes pihenőteret. Ha ilyet építünk, akkor egyszerű, az épülettel és a kerítéssel harmonizáló korláttal lássuk el.

HOMLOKZATKÉPZÉSEK

Régi, vakolatdíszítéses homlokzatok felújításakor a különböző tagozatokat, osztó- és ablakpárkányokat, kváderézést őrizzük meg, igényesen újítsuk fel. Új épületre azonban ne tegyünk utólagosan ilyen elemeket, kerülve ezzel a felesleges nem egy esetben „giccses hatást keltő” archaizálást. A sátozott épületeket általában csak körbefutó ablakkeretezéssel, illetve az ablakzóna eltérő homlokzatképzésével készültek. Ennek megfelelően készítsük felújításakor is a homlokzatot!

Új épületeknél a ma használatos korszerű anyagokat használjuk, a szükséges mértékig, egy-egy épületrész kiemelésével, más résszel egy egységként történő kialakításával. A jól megválasztott eltérő burkolatok nemcsak a hangulatot, hanem az épület védelmét is szolgálják.

AJÁNLÁSOK

GAZDASÁGI-IPARI ÉPÜLETEK KIALAKÍTÁSÁHOZ

Anyaghasználat, formaképzés

- Korszerű anyagok, egyszerű épületszerkezeti megoldások alkalmazandóak
- Csarnoképületek esetén kerülendő a családi ház jellegű fejpületek építése
- Az üzem, szolgáltatás épületét különböztessük meg a lakóházaktól. Kis üzem esetén se legyen az épület „nagyra nőtt” családi ház.
- Az épület utaljon funkciójára, emeljük ki a bejáratot, az épület egyéb részeit egységes nyílászárókkal lássuk el.
- Ne használjunk az ipari, gazdasági, mezőgazdasági területeken feltűnő, színes fémlemez burkolatokat, még tetőfedő anyagként sem
- Főként zöldterületek, erdők mentén létesített mezőgazdasági jellegű építmények kialakítása esetén a természetes anyagok – burkolóanyagok - használata javasolt.
- Reklámfeliratok, cégfeliratokat igényesen, a homlokzat struktúrájához igazodva alakítsuk ki.

Zöldfelület, telekhasználat

- A burkolt felületek magas aránya miatt nagy hangsúlyt kell fektetni a környezet zöldterületi kialakítására és annak gondozására. A fásítással az ingatlan klimatikus viszonyai is javíthatók, munkatársaink, ügyfeleink számára is barátságos környezetet tudunk kialakítani.
- Parkolást telken belül biztosítsuk!

AJÁNLÁSOK

TERMÉSZETKÖZELI TERÜLETEKRE VALAMINT ZÖLDFELÜLETEK KIALAKÍTÁSÁRA

A vízfolyások környezetét, az erdőket ne háborgassuk, őrizzük meg természetes állapotukban. A településre bevezető utaknál a településkapukat Öttevény természetközeli jellegének hangsúlyozásával alakítsuk ki. Az idelátogatók számára az első benyomást ezek a helyek adjhatják meg, szimbolikusan köszöntve a látogatót.

UTCÁK, TEREK

A fasorok, utca és térfásítások a települési környezetben nélkülözhetetlenek: az utcákat, az épületeket öltözteti, árnyékot biztosítanak, hozzájárulnak a jó életminőség biztosításához.

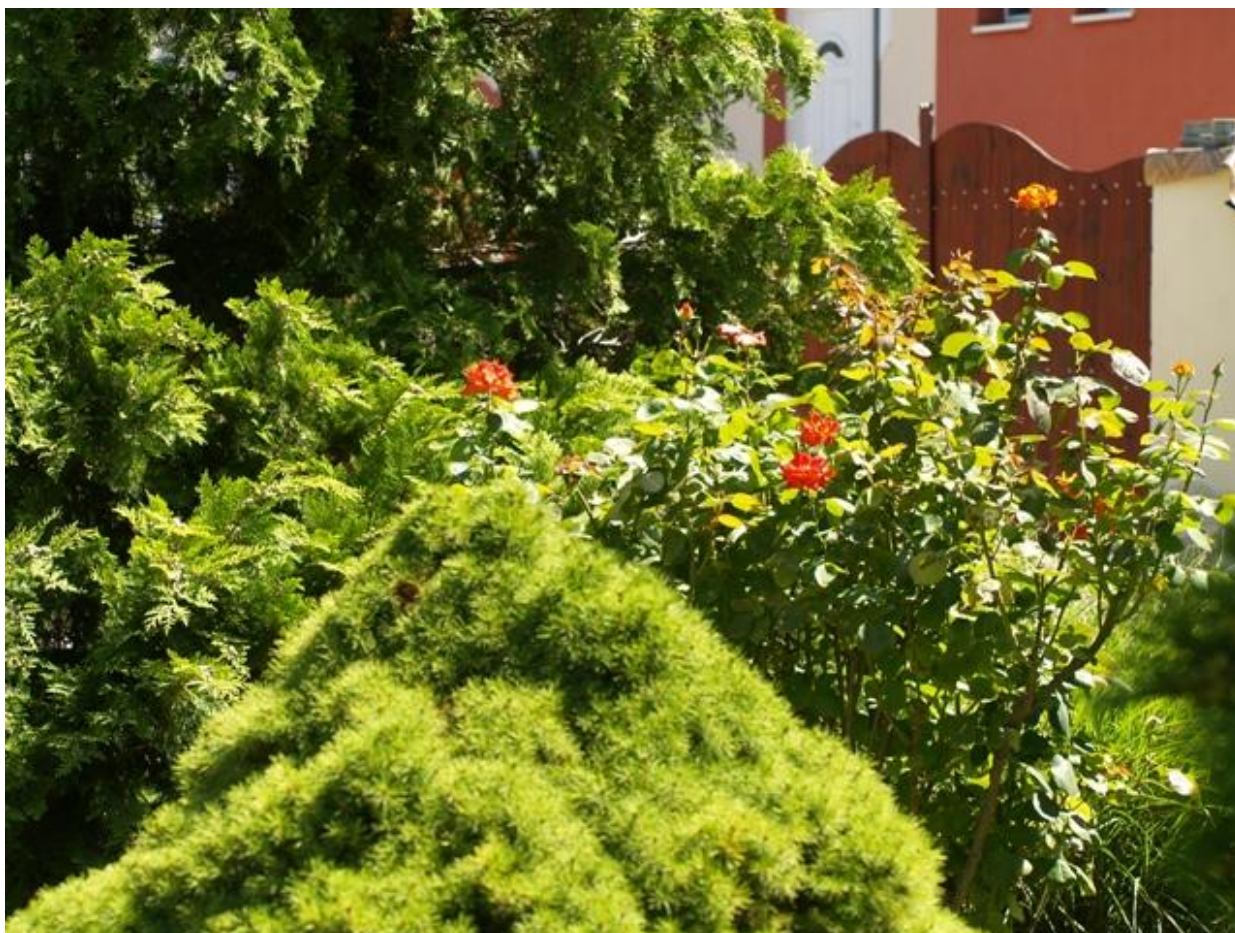
- Utcák, terek zöld sávjainál, homlokzat - kialakításánál, vízvezetés megoldásánál a már kialakult arányokhoz és viszonyokhoz illeszkedjünk az egységes, karakteres utcakép megteremtése érdekében.
- Sorfák kiválasztása esetében ügyeljünk a légvezetékek, földkábelek elhelyezkedésére, illetve az utcai homlokzatok magasságára.
- Részesítsük előnyben az adott térségben honos, a településrészre jellemző, hagyományosan ültetett fajokat – például vérszilva, gesztenye, platán -, a karakteresség megőrzése érdekében.
- Legyünk figyelemmel a közlekedésbiztonsági szempontokra is - rálátási-kilátási viszonyok miatt.
- Új utcák kialakítása és zöldfelület rendezése esetén minden esetben biztosítsuk legalább egyik oldalon a fasor helyét.
- Ügyeljünk a burkolat, zöldfelület, járda arányaira, a jármű és gyalogos közlekedésre szolgáló burkolatok egy-egy utcában teljes hosszon legyenek egységesek. A burkolatok ne az adott ingatlanhoz igazodjanak, kerüljük a színes, mintás megoldásokat.

LAKÓKERTEK

Kertünk teremti meg a kapcsolatot a természettel; a pihenés, kikapcsolódás színtere. A növények növekedésével, visszahúzódásával minden évszakban más képet mutat.

Az előkert a legtöbb esetben az utcafrontról is jól látható; ilyenkor védelmi szerepe mellett a díszítés jobban előtérbe kerül. Rendezett, rendszeresen fenntartott előkertünkkel jó benyomást kelthetünk, hozzájárulunk utcánk megjelenéséhez, értéket közvetít.

Előkertünk lehet zárt, ha forgalmas utcán lakunk; ekkor jól megválasztott fajokkal az út felől érkező porszennyezés mérsékelhető, és korlátozza a nem kívánt belátást.

- Használjuk ki a fák és kúszónövények természetes árnyékoló és mikroklíma-alakító hatását. Védjük lakóterünket a túlzott felmelegedéstől a megfelelő helyre telepített fával, növényzettel. Télen a lombhullató fák átengedik az alacsonyabb szögben érkező napsugarakat, így juttatva fényhez és passzív hőnyereséghez lakásunk belső tereit.
- Viszont figyeljünk arra, hogy lehetőleg a szomszédot ne árnyékolja be a növényzetünk! Illetve a konfliktusok elkerülésének érdekében a lehulló növényi részek (levelek, termések) ne a szomszéd telkére essenek.

- Bánjunk csínján az örökzöldekkel, ezek Magyarországon nem őshonosak, válasszunk a területen őshonos, változatos megjelenést biztosító cserjékből, s egészítsük ki a látványt színes virágokkal.
- A csapadékvizet ne vezessük közterületre, saját kertünkben szikkasszuk el.

MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEK – KÜLTERÜLETEK

Azokon a mezőgazdasági területeken ahol épületeket lehet építeni a tájképvédelem miatt is különös fontosságú, hogy milyen épületet építünk.

- Épületet dűlőút, fasor, az egységes üres terület látványát amúgy is megtörő természeti képződmény közelébe helyezzük el.
- Tervezzük alacsony, egyszerű tömegű, de a tájjelleget tükröző 40-45 fokos hajlásszögű épületet, ha kis épületről van szó!
- Nagyobb épületnél válasszunk kis hajlásszögű tetőt, esetleg lapostetőt!
- Természetes építőanyagokban gondolkodjunk.
- Színválasztás esetén a természetben előforduló színeket válasszunk, világos sárga, barna, szürke. Nem hibázunk ha falazott épület esetében a fehér színt választjuk.
- A kerítés legyen áttört, vagy növényekből kialakított.

AJÁNLÁSOK

KÖZTERÜLETEK EGYSÉGES ARCULATI KIALAKÍTÁSÁRA

A település közterületein lévő sajátos építmények, tárgyak elhelyezése nagyban befolyásolja a település megjelenését, karakterét. Elsődlegesen a közterületek minősége határozza meg Ötvenyenyen megfordulók településünkről kialakított képét.

A közterületek megfelelő fenntartására nagy gondot kell fordítani, a már nem használt vagy elhasználódott közterületi elemek elbontása is már szembetűnő előrelépést jelent.

Az utcák és az egyéb látnivalók kitáblázása egységes arculattal történjen.

Útbaigazító és cégjelző táblák esetében az összefogott táblák kialakítása javasolt. A könnyen cserélhető felületek a módosításokat rugalmasan tudja kezelni.

Egységesen alakítsuk ki az utcabútorokat, padokat, szemégyűjtőket.

A történeti településrészen a elegánsabb, a zöldterületeken, tavak környékén egyszerűbb, fa padok telepítése ajánlott.

Intézmények, játszóterek, közösségi terek környezetében, valamint a rekreációs célú zöldterületeken legyen megfelelő számú hulladékártoló.

Gondoskodjunk a kerékpárok elhelyezéséről!

A kerékpárok rögzítésére a legjobb megoldás a kerékpártámasz. A zártszelvényű megoldás, időtálló, a támaszhoz a kerékpár biztonságosan rögzíthető.

EGYÉB SAJÁTOK ÉPÍTMÉNYEK – lámpa, burkolati jel

A fényszennyezés elkerülését szolgáló szabályozási javaslat:

El kell kerülni a hideg fehér fényű világítást, amely 500 nanométernél rövidebb hullámhosszúságú fényt tartalmaz: Ennek megfelelően 3000K alatti érték javasolt a kültéri világítás színhőmérsékletére.

A világítótestek ernyőzése olyan legyen, hogy a fényt oda irányítsa, ahol arra szükség van: Megfelelő ernyőzés esetén a kibocsátott fényt nem látjuk közvetlenül. A megfelelően irányított fény nem jut a gyalogosok, járművezetők szemébe, az épületek ablakai felé vagy éppen az égbolt irányába. A fényeknek – még a díszvilágítás esetén is – lefelé kell irányulniuk. Így például a talajszintbe épített fényvetőket, melyek felfelé sugároznak, el kell kerülni.

Az utcákat amennyire csak lehet egyenletesen, és amennyire csak lehet, alacsony intenzitással világítsuk meg.

Javasolt a kültéri világítást a tényleges használat idejéhez igazítani. Este 10 óra, vagy éjfél után jóval kevesebb fényre van szükség, ennek megfelelően az közvilágítás fénye csökkenthető.

AJÁNLÁSOK

CÉGÉREK, REKLÁMFELIRATOK, HIRDETMÉNYEK KIALAKÍTÁSÁRA

Az utcára kirakott hirdetőablák, cégérek, reklám felületek nagyban befolyásolják az utcaképet, ezért vállalkozóként érdemes odafigyelnünk arra, hogyan hirdetjük szolgáltatásainkat.

A hirdetés lényege a tájékoztatás, ezt tehetjük utcaképbe illően is.

Ötvenyven a cégérek és reklámok elhelyezése a polgármester és a főépítész véleményezése alapján kerül elhelyezésre.

- Cél, hogy a reklám és cégfeliratok harmonikusan illeszkedjenek az adott épülethez, környezetéhez.
- Ne hivalkodjanak, de a megfelelő tájékoztatást el tudják látni.
- Üzletportálok kialakítása az épület homlokzati architektúrájával összhangban, annak értékeit szem előtt tartva történjen

A NYILVÁNTARTOTT EGYEDI TÁJÉRTÉKEK LISTÁJA

EVANGÉLIKUS TEMPLOM

I. Lipót uralkodása alatt – 1671-72-ben felszámolták az evangélikus gyülekezeteket, templomokat és imaházakat Szigetközben is. 80 lelkészt űztek el a falvakból. Az ötvenévi hitükért való küzdelme folytatódott. Az évszázadok múlásával az evangélikus családok utódokat neveltek, akik őrizték elődeik erős hitét. Nem mondtak el arról, hogy közösségüknek templomot emeljenek. A XX. század elején, 1907-ben Gyurátz Ferenc püspök meglátogatta az ötvenévi gyülekezetet. A Földvály kastélyban látták vendégül. Földvály Miklósné lelkesen fogadta a templomépítés gondolatát, amely ekkor még meghíusult. A megindult mozgalom nem volt elég erős. Az 1914-ben bekövetkezett világháború, a trianoni békediktátum az ország súlyos gazdasági helyzete egy időre visszafogta a templomépítés tervét. De nem túl hosszú ideig. 1928-ban sem valósult meg az építés: telket kellett szerezni hozzá. Végül özv. Kiss Károlyné – néhai Lumnitzer Mihály volt ev. egyházfelügyelő lánya adott kedvező feltételekkel telket. 1929. április 22-én történik az első kapavágás, május 5-én pedig az ünnepélyes alapköletétel. A templom felszentelésére 1929. aug. 25-én került sor Kapi Béla püspök szolgálatával, több egyházi előjáró kíséretében.

KERESZTELŐ SZENT JÁNOS TEMPLOM

A Római Katolikus Templom 1720 körül épült. Más források 1786-ra teszik az építés dátumát, kegypura gróf Khun-Hédervály Károly Még korábbi dátumot valószínűsít, hogy egy 1698-ban készült Győri Székesegyházi Főesperesség egyházlátogatási jegyzőkönyvében már említik az ötvenévi Szent Tamás apostol tiszteletére szentelt templomot. Az épületet többször felújították, illetve a faluban 1849-ben pusztított tűzvészben keletkezett sérülések miatt újjáépítették. Egyházi jelentések szerint véletlen tüzeset volt bár az a monda is járta, hogy a templomot németek gyújtották fel. A templomban található a három harang közül 1934-ben öntötték és szentelték fel az úgynevezett Hősök harangját, melyen a háborúban elesett hősök nevei szerepelnek. A második világháború eseményei két harangtól fosztották meg a templomot. Az elvitt két harang helyére a hívek és a plébánia közössége 1992-ben a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére egyet újraöntetett. A közösségben három vallásos egyesülés működik: Oltáregyesület, a Rózsafüzér és az Örökimádás Társulat. A templom és környezete legutoljára 2013-14 évben felújításra került.

TRIANONI EMLÉKFA

A templom oldalfalán egy Trianoni emlékfá látható Bognár Pál volt ötvenévi fafaragó munkája. A fakeresztben a Trianonban megfeszített nagy Magyarország teste látható.

MARÁZ LAJOS EMLÉKTÁBLA

A templom oldalfalán egy márvány emléktáblával emlékeznek meg a katolikus hívek volt plébánosukról Maráz Lajosról, aki az 1956 forradalom és szabadságharc egyik áldozata volt.

TEMPLOM MELLETTI KERESZT

Márvány kereszt korpusszal. Felirata: „Bodor István és neje Lakó Erzsébet emeltette 1874. Május hó

19.”

SZŰZ MARIA SZOBOR

A falu szívében található Mária szobrot 1902-ben Varga András és neje Farnadi Mária ajándékozta a településünknek. 2014 évben pályázat segítségével megújult a több mint száz éves emlékhely. A műkő oszlop talapzatán a felirat „SZEPLŐTELEN SZŰZ MÁRIA KÖNYÖRÖGJ ÉRETTÜNK”.

MILLENIUMI KERESZT

A Millenniumi kettős fakereszt az Emlékparkban áll kúszófenyőkkel övezve.

TRIANONI EMLÉKMŰ

Az emlékmű egy díszburkolaton álló talapzatra helyezett márványtábla, melynek felirata: „1920 - 2010 A MAGYAR EGYSÉG HELYREÁLLÍTÁSÁNAK REMÉNYÉBEN. A TRIANONI 'DIKTÁTUM' 90. ÉVFORDULÓJÁRA EMELTETTE AZ ÖTTEVÉNYI NYUGDÍJAS ÉS POLGÁRI EGYESÜLET ÉS ÖTTEVÉNY ÖNKORMÁNYZATA”. Mögötte egy zászlórúdon magyar lobogó található.

HŐSÖK EMLÉKMŰVE

Az emlékmű az emlékpark közepén áll ezüstfenyőkkel övezve. Kőből kirakott falának elején egy Piéta dombormű, valamint egy márvány emléktábla található, a II. világháborúban elesett hős katonák és polgári áldozatok névsorával. A másik oldalán egy katona domborműve, valamint egy márványtábla található. Felirata: „KEGYELETTEL ZÁRJUK SZÍVÜNKBE AZOKAT, AKIK AZ 1914-18-AS I. VILÁGHÁBORÚBAN HŐSI HALÁLT HALTAK A HAZÁÉRT. – EMLÉKEZZÜNK AZOKRA IS, AKIK MAGYARORSZÁG SZABADSÁGÁÉRT 1956-BAN ÉLETÜKET ADTÁK. – HAZÁNK IDEGEN KATONAI MEGSZÁLLÁSA ALÓLI FELSZABADULÁSA EMLÉKÉRE 1944. MÁRCIUS 19. - 1991. JÚN. 30. – ÖTTEVÉNYI POLGÁRAI 1991”

PETŐFI SZOBOR

Az emlékpark DK-i csücskében található Petőfi Sándor műkő mellszobra egy kikövezett oszlopon. Az oszlop alján, egy kőtáblára vésva a következő felirat olvasható: „ÁLLÍTOTTA ÖTTEVÉNYI KÖZSÉGÉRT KÖZALAPÍTVÁNY, ÖTTEVÉNYI KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA 2012.03.15.”

KÁLVÁRIA KERESZT

A templom utcájában egy családi ház előkertjében található a fakereszt, lemezből kivágott festett Krisztussal.

FÖLDVÁRY KASTÉLY

A kastélyt történetét számtalan rejtély övezi, amely máig nem látott napvilágot. Öttevény gazdag történelme és feledhetetlen hangulata érezhető a kastély minden zugában. A kastély épülete a 18. századból származik, Öttevény legnagyobb birtokosai közül Földvály Miklós báró építtette feleségének 1870-ben a Bécs –Pozsony –Budapest főútvonal mentén. Az épület – amelyet később kastéllá bővítettek, ezután Földvály Miklós lánya, Földvály Valéria tulajdonába került, aki 1895-ben férjhez ment gróf Csáky Károlyhoz (1873-1945). Később a kastély magántulajdonba került, ezzel

egy időben kezdetét vette a szálloda több fázisban történő felújítása. 2009-ben az épület újra megnyitotta kapuit és kastélyszállóként a Chateau Földváry nevet kapta.

RÉGI TEMETŐ

Temető gyér fásultsággal.

TEMETŐI KERESZT

Műkö kereszt korpusszal, alatta Mária. A talapzaton levő márványtábla felirata: „ÉN VAGYOK A FELTÁMADÁS ÉS AZ ÉLET KI BENNEM HISZ, HA MEGHALT IS ÉLNI FOG”. A talapzat alsó részén a felirat lekopott.

MOHL SÍREMLÉK

A Mohl család kis sírkertje a szép síremléken kívül azért figyelemre méltó, mert négy db tuja famatuzsálem található az emlékhely négy sarkában (keleti tuja - Thuja orientalis). Az egészet díszes kovácsolt vaskerítés veszi körül.

SZÉKELY KAPU

Az új temetőbe vezető díszfa allé Leneskerti utcai bejáratánál található a székely kapu. A feliratok (vésetek) tanúsága szerint készítette, faragta: Ifj. Szendi Péter, készítette: Ifjú Sándor pékmester. Az utca felőli gazdagon díszített részen ez a felirat: „BÉKESSÉG NÉKTEK”. Katolikus és protestáns szimbólumokkal is díszített.

ÚJTEMETŐ

A temetőben elszórtan található néhány tuja meg lucfenyő. Az egész temetőt szép ezüst fenyő fasor veszi körül.

ÚJTEMETŐI KERESZT

A bejárat közelében kettős tujasorral (keleti tuja - Thuja occidentalis) szegélyezett térben áll egy fakereszt, aranyszínűre festett fa korpusszal.

HARANGLÁB

A modern ravatalozóval szemben áll egy szintén modern, faszerkezetes harangláb piros díszszindely tetővel.

MEGBÍZÓ:

ÖTTEVÉNY KÖZSÉG ÖNKORMÉNYZATA
9153 Öttevény, Fő u. 100.

SZERZŐ

TERASZ CSOPORT EGYESÜLET

C S O P O R T

WWW.TERASZCSOPORT.HU

KÓCZÁN VERONIKA – ÉPÍTÉSZ

ROMÁN LÁSZLÓ – ÉPÍTÉSZ,
MEGBÍZOTT FŐÉPÍTÉSZ

2017.